

Obilježavanje Dana narcisa-podizanje svijesti u borbi protiv raka dojke

Podjelom letaka i narcisa su dana 21.03.2023. su djelatnice Službe za epidemiologiju i javnog zdravstva zajedno sa ravnateljem Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije obilježili Dan narcisa na Gradskoj tržnici Slavonski Brod .

Rak dojke je najčešće sijelo raka kod žena. U ranim fazama, rak dojke ne pokazuje simptome, te je stoga važan samopregled dojki.

Uzrok nastanka raka dojke je dalje nepoznat, no postoje više poznatih rizičnih čimbenika.

Najznačajniji rizični čimbenici koji povećavaju rizik nastanka raka dojke su : dob – češće obolijevaju žene iznad 50.godine, no sve češće imamo slučajeve da obolijevaju žene i mlađe od 50 godina, prva menstruacija prije 12 -te godine života, rađanje poslije 30- godine života, genetska predispozicija. Povećan rizik za rak dojke povezan je i uz određene životne navike i stil života koji se smatraju nezdravim poput pušenja, pretilosti, povećane konzumacije alkohola, prehrana bogata šećerima i masnoćama.

Znakovi i simptomi

Potencijalne znakove i simptome koji upućuju na patološko stanje u dojci jako je važno prepoznati. Najčešći znakovi i simptomi na koje žena treba obratiti pozornost su : kvržica ili zadebljanje u dojci, promjene u izgledu dojke, promjene na koži dojke, uvučene bradavice, iscijedak iz bradavice, bol u dojci, te crvenilo ili naborana koža poput narančine kore. Ukoliko žena uoči bilo koji od navedenih simptoma, važno je obratiti se svom liječniku. Sve ove simptome žena može uočiti tijekom samopregleda dojke, te je iz tog razloga važno raditi samopregled dojki.

Prevencija

Prevencija raka dojke može se podijeliti na primarnu i sekundarnu. Primarna prevencija uključuje promicanje zdravlja, te zdravi način života. Sekundarna prevencija podrazumijeva dijagnosticiranje patoloških stanja. Tipičan primjer sekundarne prevencije je probirno mamografsko snimanje.

U našoj županiji provodi se Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke. U program su uključene žene od 50 – 69. godine života.

Odaziv u 7. ciklusu je 57%.

S proljećem ulazimo u 8. ciklus Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke.

Incidencija i mortalitet

Zadnji službeni podaci Registra za rak o broju novooboljelih od raka u Hrvatskoj dostupni su za 2020.godinu. Te godine bilo je 83 osobe s novootkrivenom zločudnom novotvorinom dojke.

U Brodsko – posavskoj županiji u 2021.godini umrlo je 31 osoba od raka dojke.